

het Volksbelang

Liberaal Vlaams Tijdschrift
www.hetvolksbelang.be

nr 4 - April 2019
Jaargang 140
maandblad

Welvaart, kapitaal en klimaat

Welvaart wordt gecreëerd uit een samenspel van arbeid en kapitaal. De laatste jaren is de aandacht vooral naar arbeid gegaan, terwijl de factor kapitaal een veel grotere rol zou kunnen spelen in onze welvaartscreatie. Belgen hebben het hoogste financieel netto vermogen van de hele EU. Deze troef moeten we meer uitspelen. In plaats van te sparen zouden de Belgen meer moeten investeren en beleggen in energie. Bijvoorbeeld in de uitbating van het hoogspanningsnet, de elektriciteitsdistributie, de uitbating van havens, van windmolens- en zonneparken enz.

Lees de opinie op blz. 12.

De burgemeester met de beugel

Hij werd ooit bekend als de jongste burgemeester. De burgemeester van het West-Vlaamse Staden, kapper Francesco Vanderjeugd, schreef nu een boek. In 'Burgemeester met een beugel' pent hij zijn ervaringen en frustraties neer als jonge burgervader en parlamentslid. Maar ontluisterend is vooral zijn verhaal over zijn complete menselijke crash en zijn opname in een psychiatrische instelling. Francesco leerde het leven relativeren, ook de politiek. Zo was hij zo breedhartig om zijn derde plaats op de lijst aan Mercedes Van Volcem af te staan. Deze gulheid kom je in de politiek zelden of nooit tegen. Hoe mooi kan kwetsbaarheid zijn. Lees blz. 11.

Inhoud

VAN DE REDACTIE Een regering met Bart en Elio / 2 | TENTOONSTELLING Draag een hoed. Het staat u goed / 3 | ANALYSE Het rapport van Michel-I en -II / 4 | ECONOMIE De trollenfabriek van Poetin / 6 | SAMENLEVING De alleenwoners en Carla Dejonghe / 7 | BUITENLAND Turkije met de billen bloot / 8 | BOEKEN Waarom God niet bestaat / 10 |

Van de redactie
door **Bert Cornelis**

Een regering met Bart en Elio?

Nu alle voor journalisten onderhoudende regerings- en ministerrapporten, bedenkelijke peilingen en analyses, gesproken uit “de vinger in de lucht”, gepasseerd zijn, komt nu het échte rapport: de verkiezingen van 26 mei. Mijn voorspelling (ééntje om het af te leren....)? Na de verkiezingen gaan Bart De Wever en Elio Di Rupo tafelen. In 's lands belang. Vergeet alle veto's. In politiek is alles mogelijk. Kijk maar naar wat er na de gemeenteraadsverkiezingen in Antwerpen is gebeurd. De Wever heeft er alles voor over om minister-president van Vlaanderen te worden. En in die positie zit hij nog comfortabeler als er in de Wetstraat ook nog enkele N-VA'ers rondlopen. Asymetrische constructies zijn immers geen goede keuze, zo wees het verleden uit. En daar zal wel over te onderhandelen vallen met Elio, die maar graag de socialisten terug aan de macht ziet komen en zelf premier wil worden. Zelfs een deal over een nieuwe staatshervorming is niet uitgesloten. Wellicht komen de Groenen terug aan het beleid; voor de anderen is de toekomst onzeker. Of wordt het een Zwarte Zondag? Extreemrechts is in opmars, niet alleen in België. Kijk maar naar de verkiezingsuitslag in Nederland. Dus een heropstanding van Vlaams Belang is niet uitgesloten. Dat zal vooral knagen aan het kiezerskorps van N-VA, en dat opent weer perspectieven voor de drie traditionele partijen. De leuze van Louis Tobback indachtig: “Hoe groter het Vlaams Belang, hoe groter de kans dat de socialisten er bij zijn”. Klaarheldere Leuvense logica.

Maar alles draait natuurlijk om de macht. Politici zijn in de eerste plaats uit op macht, en daar moeten vaak beloftes of veto's uit het verleden voor wijken. Het vormen van de deelregeringen zal, zoals gewoonlijk snel beslecht zijn. De vorming van een federale regering is andere koek omdat de situatie danig verschilt in Vlaanderen en in Wallonië. Traditioneel zal het lang duren alvorens een federaal kabinet het daglicht zal zien. Maar het zal er komen.

“Politici zijn in de eerste plaats uit op macht, en daar moeten vaak beloftes of veto's uit het verleden voor wijken”

Hopelijk leert men daarbij uit het verleden. De regering-Michel telde aan Franstalige kant maar één partij. Er was de voortdurende achterdocht tussen CD&V en N-VA, de tegenslagen zoals de terreurdreiging en de migratiekwestie, de eerste minister kwam niet uit de grootste partij, en werd uiteindelijk door de partij die de premier wél had moeten leveren, afgeserveerd.

Dit alles werpt een schaduw over de lopende verkiezingscampagne. Er kan niet voluit gekapitaliseerd worden op het verleden. En

de toekomst zit vol onzekerheden. Hopelijk geraakt de kiezer er aan uit en geeft hij een duidelijk verdict.

Laten we met een ietwat andere noot eindigen: na 51 jaar houdt Herman De Croo het voor bekeken in het parlement. Een halve eeuw politieke geschiedenis rond een merkwaaardig en uitzonderlijk figuur wordt dezer dagen afgesloten. In het weekblad Knack fileerde De Croo vorige week nog haarfijn de Belgische politiek die aaneenhangt met beloftes en perceptie. Er is geen focus meer op de lange termijn. De dagjespolitiek haalt het in de reeks van verkiezingen die nu op elkaar volgen: “Dat verklaart de waterval aan propagandawetsvoorstelletjes en de onwaarschijnlijke ballonnetjes over het klimaat, de grondwet of de pensioenen. Ik wist dat we een van de rijkste landen ter wereld waren, maar als je ziet hoeveel er nu beloofd kan worden, dan moeten we écht steenrijk zijn. Dergelijke invloed is ongezien. Het toont nog maar eens aan dat België een republiek van steden en gemeenten is die de monarchie heeft ingehuurd.”

Herman, ze gaan u nog missen. •

Draag een hoed. Het staat u goed

Draag een hoed. Het staat u goed. De hoed is niet zomaar een kledingstuk. Hij is een statussymbool en straalt klasse en elegantie uit. Op familiefoto's uit de belle époque pronken de personages met hun sierlijke hoofddekfels. Foto's van verenigingen tonen activiteiten of zomerse uitstappen, steeds met de glimlach én met hoed. Ook politici laten zich graag fotograferen met een hoed op. Hoedenwinkels en -makers hebben dan ook een belangrijke rol gespeeld in onze samenleving.

Arthur Buysse (uiterst rechts) is een van de weinigen zonder hoed op deze foto van de parlementaire bannelingen in Den Haag, tijdens de Eerste Wereldoorlog (1914-1918). We zien onder meer canotiers (1), bolhoeden (2), Trilby-hoeden (3), kepies (4), Eden-hoeden (5) en Homburg-hoeden (6). (Collectie Liberas/Liberaal Archief)

Liberas/Liberaal Archief toont daarom in de tentoonstelling Chapeau! de fiere souvenirs van 200 jaar hoeden maken en dragen. Samen met twee gerenommeerde Gentse hoedenzaken, Tilly Modes en Chapelierie Gelaude, wordt het hoedenambacht in de kijker gezet. Ook de opleiding modist-hoeden van het CVO Spermalie Gent en het Stadsmuseum Lokeren dragen hun steentje bij.

In alle soorten en maten

Hoeden bestaan in alle soorten en maten, zowel voor mannen als voor vrouwen, voor volwassenen en kinderen. Doorheen de tijd waren verschillende types hoofddekfels modieus. Vooral tijdens de belle époque (ca. 1870-1914) pronkte de maatschappelijke elite maar al te graag met haar welvaart en werden heel wat hoeden gedragen. Zo werd de Homburg-hoed, van oorsprong uit Duitsland, op het einde van de negentiende eeuw populair in Groot-Brittannië. Deze herenhoed is gemaakt van wolvlit en wordt gekenmerkt door een enkele deuk in het midden van de kroon, een brede zijden lint en een vlakke rand die aan het uiteinde een fijne krul maakt. Deze hoed was vooral geschikt voor semi-formele gelegenheden.

Een variant op dit type is de 'fedora' of deukhoed voor heren. Hoewel de hoed al langer bestond, maakte het Italiaanse merk Borsalino in de jaren 1970 naam met de klassieke

vilten fedora, gemaakt van luxe konijnenhaar. In 1970 produceerde de Franse filmster Alain Delon de misdaadfilm 'Borsalino' met zichzelf en Jean-Paul Belmondo in de hoofdrol. De film droeg in niet geringe mate bij tot de iconische status van het hoedenmerk.

Van een heel andere orde zijn de 'canotiers'. De traditionele canotier is een ovalen strohoed met een vlakke kruin en vlakke randen, afgewerkt met een lint. Ze werden midden negentiende eeuw in de Franse sportmilieus geïntroduceerd door schippers en weldra ook opgenomen in de vrouwenmode. Onder andere Coco Chanel droeg vaak een canotier. Een andere populaire hoed binnen de vrouwenmode is de 'relevé de côté', een dameshoed waarvan de rechterrond omhoog wordt gedragen. Hoeden voor vrouwen zijn vaak opgesmukt met decoratieve linten, bloemen en voiles.

Deze variatie aan hoeden werd gemaakt en verkocht door talrijke chapelieries en modisten. In de twintigste eeuw kende Gent heel wat van dergelijke hoedenzaken, waaronder Chapelierie Gelaude en Tilly Modes.

Chapellerie Gelaude

Rond 1893 nam het gezin Gelaude een chapelierie over. Er werden talrijke hoeden verkocht, gemodelleerd en gehermodelleerd. Zoon Frans Gelaude was jarenlang handelsvertegenwoordiger voor fabrikanten van petten en

hoeden. Na de Tweede Wereldoorlog nam hij de hoedenwinkel van zijn ouders over. Frans zette de zaak op de Gentse kaart en kon de winkelruimte in de jaren 1970 zelfs uitbreiden. In 1999 nam zijn kleinzoon Tim de chapelierie over. Dat was geen evidentie omdat de sector moeilijkheden kende en hoeden niet meer hip waren. Maar hij zette een sterk netwerk op van kwalitatieve fabrikanten, waardoor deze Gentse familiezaak nog steeds bloeit.

Tilly Modes

Hoedenwinkel Tilly Modes, gevestigd in de Lange Violettestraat te Gent, ontstond in 1918 toen Isabella Verschaeve als modiste hoeden en kleding begon te maken. Later schakelde ze volledig over op hoeden. Toen dochter Mathilde steeds vaker in de zaak bijsprong, werd deze naar haar vernoemd: Tilly Modes was geboren. In de jaren 1950 en 1960 nam de hoedenzaak deel aan talrijke modeshows in Salons Fritz-Daskalidis in de Veldstraat te Gent. In 1990 nam Katrien de zaak van haar moeder over. In de winkel verkoopt ze nu niet enkel ambachtelijk gemaakte hoeden maar ook handtassen. •

Chapeau! 200 jaar hoeden maken en dragen: van zondag 28 april (Erfgoeddag) t.e.m. vrijdag 23 augustus 2019 en is gratis te bezoeken. Meer info via: www.liberas.eu.

HET RAPPORT MICHEL I EN II

Op 26 mei trekt het kiezersvolk naar de stembus en zal er een electoraal examen worden gehouden over de prestaties van de regeringen Michel. Daarom een analyse van de belangrijkste items die gedurende deze regeringsperiode op de politieke tafel lagen.

*Prof. Herman Matthijs
(VUB & UGent)*

Veiligheid

Gedurende deze regeerperiode werd het land rechtstreeks geconfronteerd met terreur. Inderdaad, op 22 maart 2016 werden er aanslagen gepleegd op Brussels Airport-Zaventem en de Brusselse metro. Het leger werd de straat op gestuurd. Maar wat is er gebeurd met de veiligheidsdiensten? Op het vlak van het leger scoren wij nog altijd laag in de NAVO-hitlijst met 0,9% BBP aan defensie-uitgaven. Maar de laatste maanden is er wel een aanzienlijke inhaalbeweging gebeurd met de 9,2 miljard euro aankopen voor de 34 gevechtsvliegtuigen F35A, 2 fre-gatten, 6 mijnenvegers, rollend materieel voor de landmacht enz. Het was al heel lang geleden dat er nog eens een investering, die naam waardig, werd gedaan bij defensie. Bovendien heeft de aanwezigheid van het leger op straat bij de bevolking de populariteit van defensie alleen maar doen stijgen.

Justitie heeft ook meer middelen gekregen, maar vele pogingen tot hervormingen zijn gestrand. Hier is het opnieuw wachten op een volgende regering. Ook de Politie kreeg meer middelen, maar er blijft een enorm probleem met de lage investeringsgraad bij de federale politie en ook de problematiek van de politiezones – met op kop Brussel – werd niet aangepakt. Ook dit dossier moet structureel worden aangepakt in een volgende regering.

De openbare financiën

De Europese parameters ten aanzien van de overheidsbegrotingen bestaan uit het tekort alsook de schuld van alle overheden samen. Qua schuld is België geëvolueerd van 107% BBP (2014) naar 102% in 2018. Dat is wel een lichte verbetering, maar nog zeer ver af van de Europese grens van 60% BBP. Hier is er duidelijk nog veel werk aan de winkel en met een stijgende rente gaat dit nog een enorm probleem worden. Het gemiddelde van de Eurozone staat op 87% BBP, Frankrijk heeft 99% BBP schuld en Nederland is gezakt naar 53%! Het tekort van alle over-

heden is gedaald van min 3,1% BBP (2014) tot min 0,7% BBP in 2018. Daarmee zitten we aan het gemiddelde van de Eurozone met minus 0,6%. Desalniettemin scoort Nederland een stuk beter met een overschot van 11 miljard euro! Maar we doen het beter dan Frankrijk, dat eindigt op minus 2,6% BBP.

Overheidsbeslag

Het overheidsbeslag is wel gedaald tot 52 à 53% BBP, maar blijft zeer hoog in vergelijking met het buitenland. De toonaangevende landen in de Eurozone situeren zich onder de 50% grens. Maar we zien een lichte daling van de ontvangsten in het beslag van 52,2% BBP (2014) naar 51,6% (2018). Dit uit zich in lagere personenbelastingen en meer netto loon.

Maar langs de andere kant gingen vele indirecte taken naar omhoog (bijv. de onroerende voorheffing, accijnzen). Het overheidsbeslag op uitgaven, inclusief rentelasten, daalde wel gevoelig van 55,3% (2014) tot 52,3% BBP (2018). Dit wijst wel op de besparingsmaatregelen die zijn uitgevoerd tijdens deze regering. Het verschil tussen beiden geeft de

De balans van de regering-Michel: Het begrotingstekort is afgenomen, maar het evenwicht is niet bereikt. De schuld blijft een probleem en is in deze regeerperiode structureel niet aangepakt.

0,7% tekort weer. Met dit hoge overheidsbeslag, zou een besparing van 2% op het BBP (= 450 miljard euro) 9 miljard euro opbrengen en het beslag op 50% BBP brengen. Met andere woorden is er nog wat vet op het overheidsbeslag dat kan weggesneden worden.

Arbeidsmarkt

Het werkloosheidscijfer is gevoelig gedaald in deze regeerperiode. Inderdaad, het staat eind 2018 op 6% en komt van tegen de 10% ! Maar er zijn hier duidelijke regionale verschillen: Vlaanderen (iets boven de 4%), Wallonië (iets onder de 10%) en Brussel (tegen de 15%). Met die zes procent scoort dit land betere dan gemiddeld binnen de 'Eurogroep' (8,2%), beter dan Frankrijk (9,1%) doch slechter dan Nederland (3,8%). Bovendien zijn er onder deze regering ook honderdduizenden jobs bijgekomen en dit voornamelijk in de private sector. De hieraan gerelateerde activiteitsgraad is in deze regeerperiode gestegen tot 68% (cijfer 2017). Maar ook hier zijn er belangrijke afwijkingen tussen de Gewesten: Vlaanderen (70%), Brussel (66%) en Wallonië (63%). Het is voor de eerste keer

dat er een Gewest boven de 70% geraakt. Maar deze Belgische percentages staan nog ver onder het EU-gemiddelde van 73% en de leider van deze hitlijst: Zweden (82%). Ons percentage van werkenden in de leeftijdsgroep 15-64 jaar dient nog serieus geactiveerd te worden. Stel dat het EU-gemiddelde zou gehaald worden, dan zou dat een zeer positief effect hebben op de belastingontvangsten alsook op minder sociale uitgaven. Bovendien zou het BBP een stuk hoger liggen! Een uiterst positieve maatregel was en is de verlaging van de parafiscale lasten voor werkgevers en de vermindering van de vennootschapstaks.

Brexit

Onder deze regering ging de buitenlandse handel ook fors naar omhoog. Met ruim 400 miljard euro aan handel zijn er nieuwe records gesneuveld. Wel zijn er ook hier enorme regionale verschillen. (Inderdaad Vlaanderen levert 82%, Brussel 3% en Wallonië 15%. Zeker in het kader van de Brexit blijft dit een te volgen dossier, waar de volgende regeringen er op moeten letten dat we

concurrentieel blijven in deze zeer mondiale alsook flexibele handelstrafiek.

Besluit

De regeringen Michel hebben gevoelige verbeteringen teweeggebracht, al dan niet samen met de regionale regeringen, inzake de handel, de werkloosheid en de activiteitsgraad. Weliswaar zijn er hier belangrijke regionale verschillen merkbaar en moeten we zeker nog bijbenen met het EU-gemiddelde. Het tekort is afgenomen, maar het evenwicht is niet bereikt. De schuld blijft een probleem en is in deze regeerperiode structureel niet aangepakt. Ook het overheidsbeslag is nog het voorwerp voor een adequate aanpak. Deze regeerperiode zijn we gestart tussen Frankrijk en Nederland, doch eerder te situeren tegen de zuiderburen. Tot op heden staan we nog tussen de twee en zijn we iets geëvolueerd in de richting van Nederland. Maar om de prestaties te evenaren van de regeringen Rutte dienen de volgende regeringen nog een serieuze inspanning te doen. Afspraak op 26 mei aanstaande, als de kiezer zich uitspreekt over het gevoerde beleid op 'Super Sunday'!

De trollenfabriek van Poetin

door Mark Bienstman
mbienstman@hotmail.com

Enerzijds is er het feit dat in het voorbije decennium bij elke verkiezing er duidelijk kon worden aangetoond dat er sprake was van “Russische” inmenging. Met name zgn. “trollenfabrieken” die op subtiële manier ‘fake news’ de wereld insturen om bij de publieke opinie angst, verdeeldheid of gewoon verwarring te creëren, spelen daarbij een belangrijke rol.

Verwarring

Heel de strategie achter deze bizarre ontwikkeling wordt haarscherp uit de doeken gedaan in het monumentale werk van Masha Gessen ‘De toekomst is geschiedenis – de terugkeer van het totalitaire Rusland’. Kort samengevat komt het er hier op neer: Poetin beseft dat hij louter militair noch technologisch nooit zal kunnen winnen van de Westerse mogelijkheden. Trouwens ook economisch niet. De recente lage prijzen voor aardolie en aardgas hebben de Russen met de rug tegen de muur gedreven. Dus in de plaats van zijn machtsstrijd op het slagveld te willen voeren, verlegt hij de strijd o.m. dankzij de kracht van de sociale media naar de “geest” van zijn zogezegde tegenstanders. Poetin wil vooral geen sterk, verenigd Europa langs zijn zuidergrens. Dus o.m. via zijn trollenfabriek creëert hij verwarring en verdeeldheid binnen Europa: het Brexit-dossier is daar het meest dramatische voorbeeld van. De bestuurders in Hongarije (Orban), Polen, nu zelfs Italië en Nederland (het fenomeen Baudet) zijn ook aardig bezig het EU-project te doen verzanden of totaal uiteen te laten spatten. Dus Poetin hoeft Europa niet binnen te vallen om “zijn” nationale soevereiniteit (het verhaal dat hij naar zijn binnenlandse kiezers moet verkopen) veilig te stellen.

Op het geopolitieke toneel zien we op het eerste gezicht twee afzonderlijke tendensen die zich (toevallig?) niettemin ondersteunen en zelfs versterken, en leiden tot een zware desintegratie van onze samenleving.

Het volstaat dat hij zijn vijanden voldoende verzwaakt, zelfs de Romeinen kenden reeds deze strategie: “verdeel en heers”. Toevallig is er een tweede kracht aan het werk: multinationale ondernemingen van het type Google, Facebook, Apple, Amazon, Uber, Airbnb,.... zien ook niet graag dat er grote, geïntegreerde markten ontstaan, zoals de EU. Want zoals EU-commissaris Vestager nu al meerdere keren bewezen heeft, dergelijke multinationale landenorganisaties hebben de middelen en de mogelijkheden om deze multinationale ondernemingen aan banden te leggen. En dat zien ze niet graag. Dus zullen zij ook weer via al de kracht van de media die ze zelf beheren, aangevuld met een heel efficiënte lobbying in Brussel, de publieke opinie “subtiel” bewerken om achterdochtig te staan tegenover projecten zoals de EU, waarbij volgens hun verhaallijnen elk land zijn individuele vrijheid en autonomie verliest, en waar de burgers de macht “uit Brussel” moeten weghalen. Dus ook vanuit die hoek wordt het EU-project bedreigd en worden nationale staten aangespoord tegen elkaar op te bieden in de plaats van samen te werken.

Platte kleptocratie

Maar er is meer. Wat Poetin doet, is niet politiek geïnspireerd, maar louter economisch. Zoals Gessen aantoonde: “Rusland is géén democratie, maar een platte kleptocratie waar een eerder beperkte groep van machtige oligarchen er vooral op uit is hun economische macht verder uit te breiden”. Dus ook langs die kant zien zij een verenigd en sterk Europa niet zitten. En voor hen is Poetin niet meer dan de marionet die hun belangen moet behartigen en veiligstellen. En

dat is waar Poetin en Trump elkaar vinden: liever géén sterk, verenigd Europa. Want zij weten maar al te goed dat ze een eendrachtige markt van meer dan 500 miljoen koopkrachtige en goed opgeleide consumenten niet zo maar hun wil kunnen opleggen. Elk land afzonderlijk kunnen zij wel aan ‘verdeel en heers’ doen. Niet alleen in het “afbreken” van de EU vinden Trump en Poetin elkaar. Ook inzake het ontkennen van de klimaatproblemen en de opwarming van de aarde trekken zij aan één zeel.

Sterk Europa

Dus tijd voor onze politici om met volle overtuiging en met harde wetenschappelijke cijfers in de hand te blijven pleiten voor een sterk en verenigd Europa. 26 mei zal in vele opzichten een historische datum worden: kan Europa zich herpakken of laten wij ons verder “verdelen”, en dus verzwakken door de cynische grootmachten? •

Masha Gessen, De toekomst is geschiedenis – de terugkeer van het totalitaire Rusland, De Bezige Bij, Amsterdam, 2018, 576 blz., 36,99 euro.

Alleenwoners en singles zijn steeds prominenter aanwezig in onze samenleving. Toch zijn ze een genegeerde groep. Eén waarvoor Brussels parlementslicid Carla Dejonghe (Open Vld) op de bres springt met haar belangengroep All-1.

ALLEN ÉÉN, ZOALS DE MUSKETIERS

door Aviva Dierckx

Hoe zou u het lezen? “All One” of “Alleen”? “Met z’n allen zijn we eenpersoonsgezinnen, en we zijn met velen”, lacht Carla Dejonghe, “dus toch eerder “all one”, “allen één” zoals de Muskietiers, dan “alleen” wat voor sommigen misschien “zielig” zou impliceren.” Ze maakt meteen ook duidelijk dat we een onderscheid moeten maken tussen alleenwoners en singles. Een single heeft geen relatiestatus, een alleenwoner kan wel een lat-relatie hebben. Bij single denkt men al snel aan de “sexy” vrijgezel (Sex and the City) OF net omgekeerd aan de treurende weduwe. Beide zijn vrouwelijke beelden, en hoewel ze allebei clichés zijn, is het wél waar dat zowel onder alleenwoners als singles meer vrouwen zijn dan mannen. Tevens klopt het dat grote steden grotere concentraties kennen van beide categorieën.

Feiten

In België zijn er ongeveer 1,7 miljoen mensen die alleen wonen. Gemiddeld is 35% van de Belgen en Europeanen een eenpersoonsgezin (Vlaanderen ‘slechts’ 31%, Wallonië zit op het gemiddelde en Brussel 46%). In Brussel is dus al bijna de helft van de bevolking alleenwonend, net als in Scandinavië en Duitsland trouwens! Daarvan zijn er natuurlijk die ‘blij en vrij’ single van de stadsgeneugten genieten, maar ook een grote groep van gescheiden mensen tussen 30 en 50 zonder kinderen (ja weer een cliché, vaak mannen). De prognose is dat tegen 2060, net zoals nu al in Brussel, zowat de helft van alle Belgische huishoudens uit één persoon zal bestaan. De vergrijzing is redelijk bepalend: een groot deel van de

toekomstige singles zijn vrouwen ouder dan tachtig die dan ook nog alleen zullen wonen, niet in een zorginstelling.

Belangenbehartiging

Je zou denken dat de overheid zo’n ingrijpende demografische feiten onderkent én ernaar handelt, maar niets minder is het geval. Daarom ging Carla Dejonghe zelf aan de slag. Ze organiseerde enquêtes bij alleenwoners, die uitmondden in een platform van ervaringsdeskundigen, de vzw All1. Carla en haar medestanders lobbyen tegen singles-onvriendelijk beleid en brengen alle problematieken en financiële perikelen van alleenwonen onder de aandacht. Dat gaat van pure fiscale uitknijperij tot domme forfaitaire belastingen waarbij een gezin van 7 evenveel afvalbelasting betaalt als een alleenwonende. Over die uitknijperij: daar kunnen alle Belgen van meespreken, we zijn immers het land met een van de hoogste inkomstenbelastingen ter wereld. Maar van alle Belgen is de alleenwoner zonder kinderen het allermeest de sigaar, want die ziet 56 tot 60% van zijn brutoloon naar de staat sijpelen. “Om al die redenen,” zegt Carla Dejonghe, “lanceerde ik reeds in 2013 een voorstel om een singlesreflex in te voeren bij het nemen van beleidsmaatregelen, en altijd eerst af te toetsen wat de maatregel voor effect heeft op deze steeds groeiende groep.”

Baksteen

En waarom zouden alleenwoners niet, zoals ieder Belg, een baksteen in de maag hebben? Tuurlijk wel. Maar volgens de cijfers huurt toch de helft van de alleenstaanden hun woonst in plaats van te kopen. Bij meerper-

soonsgezinnen huurt slechts één vijfde.

Er ontbreken voldoende betaalbare alternatieven voor alleenwoners. Daarnaast is er ook onvoldoende aanbod van kleinere woningen. En wie alleen komt te staan in de voormalige grote woonst, heeft geen middelen voor broodnodige opknapwerken. Integendeel is alles duurder voor één ge- of verbruiker van diensten.

Blauwe voorbeelden

Carla Dejonghe juicht toe dat lokale besturen zelf initiatieven nemen om het alleenwoners ietwat makkelijker te maken. Zo kunnen Mechelse alleenwoners dankzij burgemeester Bart Somers aanspraak maken op een Mechelenbon, die als compensatie geldt voor de forfaitaire gemeentelijke afvaltaxen. En in het Brussels Gewest hield minister Guy Vanhengel bij zijn fiscale hervorming wel degelijk rekening met de groeiende realiteit van eenpersoonsgezinnen.

Maar als liberalen vinden wij dat het nog iets beter kan, en dat we écht oren moeten hebben naar die singlesreflex van Carla Dejonghe. •

Brussels parlementslicid
Carla Dejonghe.

TURKIJE

MET DE BILLEN BLOOT

door Lukas De Vos

Dat was een dappere beslissing, want de heersende AKP van president Recep Erdoğan heeft ruim 90% van alle media in handen, en voert al sinds de vermeende coup poging van 2016 een heksenjacht op al even vermeende tegenstanders (volgelingen van Gülen, kortweg FETO, heet de binnenlandse vijand; vreemde onruststokers zoals regeringen, ngo's, vakbonden, geldschietters, Europa vormen een dreigende kliek van buitenaf). Dat heeft geleid tot ruim 160.000 vervolgd, nog meer gedwongen ontslagen, breidelings van de pers en de vrijheid van meningsuiting, en tot nog meer machtsconcentratie van een kleine kliek rond de dictator. De kiesraad YSK bewaarde ten minste een greintje scheiding der machten en zijn zelfstandigheid.

Blote poep

Al zag het daar niet naar uit. Klachten tegen uitslagen en een eis tot hertelling van de AKP werden voor 86% aanvaard. De republikeinse oppositie (CHP) en haar centrumrechtse bondgenoot İYİ kregen maar in 12% van hun aanvragen gelijk. Maar de weigering om alle stemmen te hertellen in Istanboel is een schok voor de AKP. Amper 51 stembussen in plaats van alle 39 districten mochten opnieuw bekeken worden. Een stembus bevat een honderdtal kiesbrieven. Daarmee haalt de AKP-kandidaat-burgemeester van Istanboel, oud-premier Binali Yıldırım, nooit zijn achterstand van zo'n twintigduizend stemmen op. "To add insult to injury", de oppositie had ook al de hoofdstad Ankara veroverd, met

Nee, zei de kiesraad van Turkije. Nee, er komt geen algemene hertelling van de stemmen in Istanboel, de economische hoofdstad met haar vijftien miljoen inwoners (ruim een zesde van de hele bevolking).

ruim 3,5% verschil. Nog straffer: ze pakte acht van de twaalf grootste steden van Turkije. En ongezien: in Tunceli won een communist de burgemeesterszetel. 'Kletsen op de blote poep' heet dat, de oneerlijke campagne indachtig zoals de waarnemers van de Raad van Europa vaststelden: "We zijn er niet van overtuigd dat het kiesklimaat vrij en gelijk is voor iedereen".

Met een opkomst van vrijwel 85% is er inderdaad een plebisiet uitgesproken, en dat doet Erdoğan knarsetanden en nijdig uitvaren. Het stemgedrag heeft hoe langer hoe duidelijker het land opgedeeld in stedelijk ondernemerschap en achtergebleven binnenlanden, zeg maar de westelijke en zuidelijke kuststreken, tegenover islamitisch Anatolië; de steden staan in voor 65% van het BBP. De klassieke bedrijven, die vroeger nauw aanleunden bij het (seculiere) leger, moesten onder de AKP snel de baan ruimen voor de "zwarte" kooplui, de Anatolische tijgers. Dat kon alleen met veel overheidsgeld, dat de AKP sinds 2002 steeds omvangrijker in handen kreeg. Erdoğan moedigde iedereen aan te lenen, zaken op te zetten; subsidies en protserige, megalomane bouwwerken (zijn 'Witte Huis', de net geopende nieuwe luchthaven van Istanboel, een tweede kanaal langs de Bosporus, sportarena's, duizenden nieuwe moskeeën) sloegen een gat in de reserves van de Nationale Bank. Die moest meer buigen voor Erdoğan's lage rentepolitiek en uitgavenbeleid dan de hand houden aan gezonde financiën. De grote muntercrisis van vorig jaar heeft een eind ge-

President Recep Erdoğan.

maakt aan die grootheidswaan. De meeste leningen zijn afgesloten in vreemde munten, en de terugbetaling loopt op naarmate de eigen lira aan waarde verliest. Dit jaar alweer 15%. De inflatie steeg het eerste kwartaal tot 20%.

Massaprotest

Voorals voedsel en niet-alcoholische dranken schoten steil omhoog: tot 30%. In Iran brak om die reden in 1979 het massaprotest tegen de sjah uit. Het Turkse volk – ten minste dat deel dat het aan den lijve ondervindt, zoals 24% van de jeugd die werkloos is, en globaal 14% van de beroepsbevolking zonder baan – en de misnoegden (afgezette ambtenaren, leeraars, politie-agenten, rechters, ijverars voor mensenrechten, journalisten – Turkije heeft het hoogste aantal vastgezette journalisten ter wereld – en dies meer) hechten geen geloof aan een Vijfde Kolonne in Turkije, maar wijzen des te meer slordig, enggeestig en verspilzuchtig bestuur met de vinger. Dàt werd de inzet van deze gemeenteraadsverkiezingen.

Zelfwurging

Turkije stond en staat op het punt van zelfwurging. Eigenlijk gedijen autoritaire regimes het best in de luwte. Alleen de eigendunk en het korzelige minderwaardigheidsgevoel van de heerser doorbreken dat patroon. Omdat geldingsdrang geen tegenspraak duldt, maar wel eerbetoen verwacht. De geldingsdrang van en de idolatrie rond de persoon van Erdoğan hebben nu een ferme klap gekregen, en dat maakt hem dubbel gevaarlijk, zoals bij de meeste tirannen tijdens hun godenschemering. Zeker nu de onmiskenbare teruggang van de AKP is ingezet, wat al bleek bij de vorige parlementsverkiezingen. Landelijk haalt ze nu nog 44%, met de uiterst rechtse MHP (de Grijsse Wolven) erbij 51%. Toen al moest Erdoğan de wetten kneden om zijn macht te behouden: de Koerdische verkozenen van HDP werd hun immuniteit ontnomen door de absolute meerderheid van de AKP, tegen 70 van hen loopt een gerechtelijk onderzoek, een dozijn zuchten in de cel. Hun vergrijp? Voorspelbaar: steunverlening aan een "terroristische organisatie", in casu de PKK. Steun die nooit bewezen is.

Wel bewezen is dat de afgezette politici nu in Koerdistan hun oude posities heroverd hebben, én dat dan nog een deel van de Koerden tactisch tegen de AKP gestemd heeft.

Natuurlijk is dat een voor de hand liggend argument om de starre nationalistische eigendunk (die ook bij de CHP diepe wortels heeft) te bespelen. Zo riep Erdoğan de Belgische ambassadeur op het matje toen de rechtbank in Brussel al voor de derde keer weigerde begin maart het Koerdisch verzet – het ging om 35

vennootschappen en personen – als terroristen te bestempelen. "Een binnenlands gewapend conflict", zei de rechter. Je vraagt je af wat het federaal parket bezielt om als een ezel zich drie keer aan dezelfde steen te stoten (de derde poging gebeurde trouwens op verzoek van Ankara; en ook nu weer weigert het parket zijn ongelijk te erkennen).

Erger is het dat Erdoğan ook de Europese Unie blijft sarren, en met de VS in hoogoplopende onmin is geraakt. Hij heeft bot gevangen met zijn herhaalde aanvallen op Brussel en Berlijn in de migratiecrisis, in de lopende toetredingsaanvraag, in de eis om Turks onderwijs in de Unie te geven, in zijn poging de diaspora politiek op te hitsen. Hij deed vergeefse pogingen om een regionale grootmacht te worden en bakt zoete broodjes met Vladimir Poetin. Die veeleer hem aan de leiband houdt dan omgekeerd: Poetin wil niet weten van een annulatie van bestelde afweerraketten, een doorn in het oog van de NAVO, en werkt naarstig voort aan de gaspijpleiding Nordstream onder de Oostzee naar Duitsland, met danig inkomstenverlies voor Turkije.

Van de weeromstuit schrapte de Amerikaanse president alle voorkeursbehandelingen voor Turkije. Hoop op Europese bijstand moet Erdoğan ook niet meer koesteren. Het Europees Parlement heeft met grote meerderheid de opschorting van alle onderhandelingen geëist zolang de rechtsstaat verkracht wordt.

Niet dat Erdoğan iets leert uit zijn provocaties. Andermaal hebben "de anderen" het gedaan. De échte leugenaars zijn, uiteraard, de journalisten. Drie Duitse collega's vlogen het

land uit (ARD, ZDF, Tagesspiegel). Gevolg? Berlijn scherpt het reisadvies aan, zeg maar, ontraadt vakanties in Turkije. En de PKK blijft kop van jut. Midden maart: Erdoğan sluit zelfs een pakt met de sjiiitische duivel, Iran, om samen luchtaanvallen uit te voeren op Koerdische stellingen. Iran werkt nochtans nauw samen met de gehate rivaal en dictator van Syrië, Assad. Ook Israël heeft de bonen gegeten. Na zure opmerkingen van Netanjahoe op de Arabische wereld – niet de Turken dus – wreef de presidentiële omgeving Tel Aviv "apartheid, bezetting, lukrake opsluiting, moord en racisme" aan. Misschien zit er een kern van waarheid in, maar de militaire samenwerking (tot voor kort) wijst op een ander plaatje: dat van regionale ambities tegen Iran en Egypte.

Bloedgeld

Nee, de AKP leed geen verlies, was alleen het slachtoffer van de "georganiseerde misdaad". Waar je niet wint – Ankara of Istanboel – zijn duistere krachten aan het samenzweren. Wanneer de munt instort, dan is dat alleen te wijten aan de speculanten en de kredietboordelaars. "We moeten af van de dollar-dominantie", zei Erdoğan vorig jaar op een economische top met Kirgizië (die trouwens het falen aantoonde van zijn grootse bilaterale plannen). Als het aantal Turkse intellectuelen die de wijk nemen naar Griekenland in 2018 verdrievoudigt, dan zijn dat verraders, net als de acht soldaten die Athene niet wil uitleveren. Op hun hoofd staat 700.000 euro bloedgeld. Zo spreekt de sultan die kalief wou zijn. •

WAAROM GOD NIET BESTAAT

door John Rijpens

In zijn 'woord vooraf' schrijft Herman Broucq (beslist een pseudoniem!) dat hij katholiek is opgevoed en op school de lessen godsdienst heeft gevolgd. Is dat een lijfgarde om te bewijzen dat God (steeds met een hoofdletter, ik heb het bij ontkenners vaker met een kleine letter gezien) bestaat of niet bestaat? Het antwoord, de stelling, het axioma, wordt razend snel overduidelijk: god bestaat niet.

Kanselarijstijl

De auteur heeft daar geen dik wetenschappelijk boek voor nodig. In een allesbehalve kanselarijstijl geeft hij een antwoord op de vragen wie of wat god eigenlijk is. En of er bewijzen zijn van zijn bestaan. De antwoorden zijn niet meteen helemaal nieuw en de auteur, die zeer individualistisch te werk gaat, sleurt er de bekende A's (almachtig, alwetend, algoed en alomtegenwoordig) nog eens bij, maar heeft het verder ook gelukkig over de draagwijdte van die 'eigenschappen' en die zijn volgens hem niet onderling verenigbaar en kunnen ook het bestaan van god niet verklaren.

In de eerste hoofdstukken gaat hij op zoek naar wat wetenschappers, filosofen allerlei, neurologen (!), astronomen, ingenieurs, biologen, geologen, paleoantropologen, fysici en zelfs kwantumtheoretici ervan gebakken hebben. Met als meest voor de hand liggende hypothese dat water bij het ontstaan van de aarde het noodzakelijkst was. Herman Brou-

Herman Broucq zorgt voor een rationele kijk op God, godsdienst en het ontstaan van de aarde, de mens en het heelal.

cq vindt het terecht verbazingwekkend dat de sterk evoluerende wetenschap voor steeds preciesere antwoorden zorgt over het ontstaan van hemel, aarde en men: "Geloof in een scheppende god daarentegen evolueert niet en blijft staan bij een openbaring van voor onze tijdrekening" poneert de auteur.

De 'eigenschappen' van god

Oorlogen die doorheen de geschiedenis omwille van god worden gevoerd zijn legio. Reeds in een eerste reeks hoofdstukken (Wie of wat in god? Hoe de mens god schiep, De goden van het boek, De god van de joden, De god van de christenen, Is god een persoon? Zijn er bewijzen dat god bestaat? Zijn gods eigenschappen een bewijs van zijn bestaan? In verband met de convictie of god zo volmaakt-almachtig-alwetend-alomtegenwoordig-algoed-goed is in de liefde?) gaat de auteur op zoek naar wie "die god is die alles voor elkaar krijgt. Interessant zijn daarbij enkele belangrijke gevolgen van die eigenschappen (zoals de vraag of de mens nog een vrije wil heeft en waarom er lijden en kwaad mogelijk zijn in een wereld die god zou gecreëerd hebben).

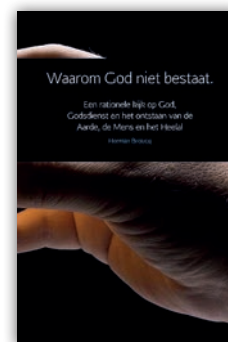
Rationele bedenkingen

Rationele bedenkingen over de zin van het leven, over het nut van bidden, over het leven na de dood, worden in een tweede hoofdstuk behandeld. Bijzonder leerrijk zijn de stellingen over het aantal mensen er in verschillende landen nog geloven en hoe dit evolueert.

De drie laatste hoofdstukken behandelen gedetailleerd het ontstaan van de aarde, van de mens, van de kosmos en over de vraag of god, "bij wijze van speken", telkens de knop heeft gedrukt die dat ontstaan heeft veroorzaakt. De stelling van Broucq ligt voor de hand: "Mens, aarde en universum zijn spontaan gegroeid zonder bovennatuurlijke tussenkomst".

Een hele boterham voor 145 bladzijden, geruggesteund door negen pagina's bronvermeldingen en acht pagina's titels van geraadpleegde publicaties, waaronder werk van Gerard Bodifée, Pieter Jean-Jacques Cassiman, Paul Cliteur en Dirk Verhofstadt, Joël De Ceulaer, Peter Derie, Stephen Hawking, Etienne Vermeersch.

Misschien allemaal wat te excessief voor één leesbeurt? "De hoofdstukken kunnen afzonderlijk worden gelezen" vermeldt terecht de auteur. •

*Herman Broucq,
Waarom god
niet bestaat,
Brave New Books,
Nederland, 2019,
166 blz., 19 euro.*

"De energie was weg"

Hij werd ooit bekend als de jongste burgemeester. De burgemeester van het West-Vlaamse Staden, kapper Francesco Vanderjeugd, schreef nu een boek. In 'Burgemeester met een beugel' pent hij zijn ervaringen en frustraties neer als jonge burgervader en parlements lid.

Ondertussen is hij 31 en vorige zomer hing zijn carrière aan een zijden draad. Hij belandde in een psychiatische instelling. "Ik poogde om er altijd te zijn voor jullie", zo schreef hij op zijn Facebook. "Nu hoop ik te kunnen rekenen op jullie steun. Weet dat ik pas zorg kan dragen, als ik nu in de eerste plaats leer zorg dragen voor mezelf...". De lat lag van in het begin heel hoog, en de verwachtingen, ook toen Francesco burgemeester werd. En dat vroeg gigantisch veel energie. De vooroordelen knaagden. Daar bovenop kwam een gemeentelijke politieke crisis toen hij zijn meerderheid kwijt was. En als dat nog niet genoeg was, werd zijn moeder ernstig ziek. Dat stapelde zich op en de emmer liep plots over. Menselijk was hij op en ook de energie was weg.

Twee weken in een psychiatrische 'voorziening', zoals hij het liever noemt, en de nodige rust brachten hem er weer bovenop. Francesco leerde het leven relativeren, ook de politiek. Zo was hij zo breedhartig om zijn derde plaats op de lijst aan Mercedes Van Volcem af te staan. Deze gulheid kom je in de politiek zelden of nooit tegen. Hoe mooi kan kwetsbaarheid zijn.

Dit alles is nu te boek gesteld. De titel alleen zegt veel. Op het ogenblik dat hij verkozen werd, droeg hij nog een beugel. Vanderjeugd ziet die beugel als een metafoor voor het mandaat dat hij op heel jonge leeftijd toegewezen kreeg.

WIE IS FRANCESCO?

Geboren op 3 februari 1988

- Volgde een kappersopleiding en runt een eigen kapperszaak
- Op 1 januari 2007 gemeenteraadslid in Staden
- Sedert 1 januari 2013 burgemeester van Staden
- Op 25 juni 2014 de eed afgelegd als Vlaams parlements lid
- 4de plaats Vlaams parlement – West-Vlaanderen

Met 'Burgemeester met een beugel' wil Francesco zich ook richten tot de jongeren. "Als coiffeurke in Staden, zonder diploma, is het me gelukt om burgemeester en parlements lid te worden. Met dit boek wil ik andere jongeren doen geloven in zichzelf. Iedereen kan een meerwaarde zijn voor de gemeenschap." Vanderjeugd volgde zelf beroepsopleiding, maar wist niettemin zijn politieke dromen te verwezenlijken.

Zes jaar geleden was hij nog de jongste burgemeester van het land, nu is Francesco Vanderjeugd gestart aan zijn tweede ambts-termijn als burgervader van Staden en na 26 mei hoopt hij ook een vervolg te breien aan zijn mandaat als Vlaams parlements lid. "Ik heb er enkele bewogen jaren opzitten", zegt hij. "En al sinds 2013 werkte ik aan plannen om die in boekvorm te gieten. Mijn start als politicus, de dood van mijn mama, mijn mentale crash van augustus vorig jaar... Ik ga geen enkel taboe uit de weg. Het is een diepmenselijk verhaal geworden waar veel mensen zich in zullen herkennen." •

'Burgemeester met een beugel' werd gemaakt ten voordele van VZW O2, een organisatie voor integrale jeugdhulpverlening uit Wer-vik. Info: <https://www.francescovanderjeugd.be>

Welvaart wordt gecreëerd uit een samenspel van arbeid en kapitaal. De laatste jaren is de aandacht vooral naar arbeid gegaan, terwijl de factor kapitaal een veel grotere rol zou kunnen spelen in onze welvaartscreatie.

WELVAART, KAPITAAL EN KLIMAAT

door Christian Floru

Om uit de financiële crisis te geraken voert de ECB (Europese Centrale Bank) een beleid van heel lage interesten, lager dan de inflatie. Gezien Belgen meer spaargelden dan schulden bezitten, hebben ze als enige binnen de EU meer na-deel dan voordeel van deze lage rente, aldus berekende de NBB (Nationale Bank van België). Belgen hebben het hoogste financieel netto vermogen van de hele EU. Deze troef moeten we uitspelen.

Verarming

Belgen hebben samen 336 miljard euro op spaarboekjes en zichtrekeningen. Tel daarbij nog hetgeen als 'vastrentend' in pensioenverzekeringen en beleggingsfondsen zit, want de geringe rente gaat hier verloren in belastingen en kosten, en je komt op ruim 500 miljard euro. Bij een inflatie van 2% betekent dat we met zijn allen elk jaar 10 miljard armer worden. Gelukkig wordt een deel van dit geld ontleend en komt op deze wijze ook in de economie terecht. De zaak is dat de Belgen globaal minder ontleen dan ze sparen, het spaarsaldo wordt ontleend aan buitenlandse partijen. Daar waar landen als de VS, Japan en China volop inzetten op welvaartscreatie door een betere inzet van kapitaal ontmoedigde België dit door hogere belastingen op kapitaal, waardoor Belgen nog meer verarmen.

We zouden meer kunnen gaan beleggen in vastgoed en aandelen. Het winstrendement van aandelen belooft op de lange termijn ongeveer 6% en is inflatievast. In plaats van 10 miljard te verarmen zouden we in dat geval 30 miljard kunnen verrijken. Via winstbelasting en roerende voorheffing zou hiervan ongeveer de helft bij de overheden terechtkomen (het begrotingstekort is meteen weggewerkt) en de helft bij de gezinnen, elk jaar.

De vraag is hoe je mensen hiervan bewust maakt en ertoe beweegt meer in de economie te investeren?

Nu zijn aandelenbeleggingen niet voor iedereen weggelegd. Hoewel overvloedig bewijs bestaat voor de uit-performance op lange termijn, vrezende velen de tussentijdse dalingen en stijgingen van de prijs.

Investeren

Een tussenoplossing hiervoor is investeren in bedrijven met voorspelbare kasstromen, die veel minder volatiel zijn. Daartoe behoren de uitbating van het hoogspanningsnet, de elektriciteitsdistributie (waarvoor men Chinese investeerders ging zoeken), de uitbating van havens (Antwerpen en Zaventem thans eigendom van, jawel, buitenlandse pensioenfondsen), de uitbating van windmolenparken enz. Men zou hiervoor een soort Bevak-statuuut kunnen uitwerken, maar dan met de gewone vennootschapsbelasting en een verlaagde roerende voorheffing. In het andere geval worden buitenlandse investeerders bevoordeeld tegenover de binnenlandse. Het bestuur laat men best in handen van beursgenoteerde be-

drijven, die hierin al een jarenlange ervaring kunnen voorleggen. Dit moet resulteren in een 'win win' situatie voor de sparende burger, de geldhonger van de overheid, maar ook de energietransformatie en verankering.

Zonneparken

Damien Ernst van de Universiteit Luik stelt een wereldwijd grid voor elektriciteitstransmissie voor. Wanneer het hier nacht of winter is, is het elders op deze planeet dag of zomer. Dat wil zeggen dat alternatieve energieproductie altijd ergens voorhanden is en elders kan gebruikt worden, wat nu niet het geval is. Dan moeten we wereldwijd zonneparken bouwen. Ook windmolens, op het windere Groenland zouden die 5 keer zoveel rendement kunnen leveren, en vooral er is wind op andere momenten dan in Europa. Damien Ernst schat de kosten voor een wereldwijd grid op 100 miljard. De wind- en zonneparken vergen een veelvoud aan investering. Verschillende Belgische bedrijven hebben de kennis en ervaring reeds in huis, het risico is hierdoor beperkter, we kunnen het. Een statuut van beursgenoteerde bevak voor deze parken en uitbating van deze infrastructuur maakt het voor iedereen interessant mee te investeren. De spaarder wint, de overheid ook. Ook het milieu. En er wordt werk geschapen in ontwikkelende landen. Met zo'n statuut en zoveel rentezoekend spaargeld zouden we alvast een competitief voordeel hebben tegenover andere landen.

Er is nog veel werk aan de winkel, maar het loont de moeite voor iedereen. •